

особистості. Через ці мотиви він прагнув віднайти зв'язок із провідними тенденціями модерної поезії, що розвивалася в Європі на межі ХІХ-ХХ століть. Його творчість відзначалася спробами поєднати українську культурну традицію із впливами європейської літератури з акцентами на тонкому психологізмі та дослідженні внутрішнього світу. Водночас А. Кримський майстерно інтегрував ідеї модернізму в українську поезію, яка не втратила національного колориту, водночас ставши органічною частиною загальноєвропейських художніх тенденцій. Його інтимна лірика – своєрідний «міст» між українською та європейською поезією у контексті нових тем та образів, які відповідали духовним і емоційним запитам інтелектуального українського читача.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Данилюк Н. О. Агатангел Кримський у контексті української та світової культури. Луцьк: РВВ «Вежа», 2006. 255 с.
2. Кримський А. «Пальмове гілля: Екзотичні поезії». Київ: Дніпро, 1971. 371 с.
3. Павличко С. Д. Націоналізм, сексуальність, орієнталізм. Складний світ Агатангела Кримського. Київ: Вид-во С. Павличко «Основи», 2000. 328 с.

*Дятел Данило,
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
Криворізький державний педагогічний університет
dan.dyatel@gmail.com*

ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНІСТЬ НОВЕЛ ВОЛОДИМИРА ДАНИЛЕНКА

Епічні твори сучасного українського письменника Володимира Даниленка характеризуються жанрово-стильовою поліфонічністю, психологізацією зображуваного, актуалізацією містичного, деконструкцією форм, інтертекстуальністю, інтермедіальністю. Закоріненість у фольклорі,

використання алюзій, ремінісценцій увиразнює інтертекстуальну складову новел збірок письменника «Місто Тіровиван» і «Сон із дзьоба стрижа».

Біблійні образи та мотиви проінтерпретовано Володимиром Даниленком у новелах «Різдвяна казка», «Коли запіють треті півні». Різдво, Святвечір у новелі «Різдвяна казка» створюють атмосферу таємничості, сакральності, і оголюють сокровенне двох самотніх чоловіків – згадку про споглядання «гріха й зрілої жіночої краси» [1, с. 44]. Образ Палагни із фільму «Тіні забутих предків» (за повістю Михайла Коцюбинського, режисер Сергій Параджанов) настільки вразив героя новели, що він не може забути її і все життя шукає схожу жінку. Переосмислюючи образ співу «третьох півнів» автор надає йому нового звучання: у сні солдат строкової служби Славко Босюк будить роту о п'ятій ранку «півнячим криком». Вірування про те, що після крику третьох півнів зникає нечисть, відсилає до образу штольні для ядерних випробувань, яка для Славка асоціюється з нечистою силою. Психологічна травма, яку отримав солдат, експлікована через півнячий крик. Звільнення з армії та дорога додому зцілюють хлопця, який ніби звільняється від цього тягаря.

Біблійно маркований образ Юди у новелі «Смерть учителя» переосмислений через образ Юрасика, який виховувався у дитячому будинку, був чесним, лагідним, але спровокував самогубство вчителя. Зрозумівши, що став причиною смерті вчителя, «у той же день вибрав гарного осокора на Володимирській гірці й теж повісився» [1, с. 267]. Інтертекстуальна площина твору, на думку Наталії Яблонської, «реконструює глибинні уявлення про світ, моральні та духовні орієнтири людства, філософські мотиви, зокрема екзистенційної приреченості і самотності, абсурдності буття і передчуття смерті» [3, с. 62].

Художній простір оповідання «Дзеньки-бреньки», «містифікаційної пародії в бурлескному стилі» [3, с. 64] наповнений алюзіями на представників української історії та літератури, які зображені автором в іронічно-пародійному плані: Памво Беринда, Олександр Корнійчук, Іван Котляревський, Іван Мазепа, Григорій Сковорода, Герасим Смотрицький, Тарас Шевченко та ін. Літературне

кафе «Еней» є симулякром історії української літератури, адже автор, збираючи тут разом митців різних епох, містифікує ситуацію. Письменник розширює художній простір відсиланням до знакових постатей письменства, а за допомогою цитат, конструкції «текст у тексті» руйнує усталені погляди на мистецтво, ламає літературні стереотипи.

Фантазування, містифікація дійсності в новелах збірки «Сон із дзьоба стрижа» відсилають до творів Миколи Гоголя. Герої творів бачать віщі сни, фантазмагоричні візії, відчувають вплив потойбічних сил. Карнавалізація дійсності в новелі «Дегустації в будинку з химерами» прочитується у сцені, де герої грають спектакль, у якому Гоголь є творцем всесвітнього зла, а інші персонажі – маріонетки. Театралізоване дійство перетворюється у фарс, чим автор підкреслює екзистенційність як певний спосіб мислення, акцентує на проблемі загальнолюдських цінностей, увиразнює істинність життєвих ідей. Міжтекстові зв'язки всередині тексту та поза його межами, на думку Світлани Журби, «передбачають багатоголосе відлуння текстів попередніх епох, що проглядаються крізь сюжетну канву і перебувають у певному діалозі» [2, с. 101]. Володимир Даниленко у творах синтезує українську фольклорну традицію із літературними традиціями попередників і сучасників, зокрема Євгена Гуцала, Володимира Дрозда, Василя Земляка, Олеся Ільченка, Галини Пагутяк, Валерія Шевчука та ін.

Інтертекстуальні зв'язки новелістики Володимира Даниленка вказують на гру автора з текстами інших письменників та читачем, поглиблюють символічність образів. Біблійні й фольклорні образи, фантастичні сюжети у новелах творчо переосмислені, служать для увиразнення оповіді й авторської ідеї.

ЛІТЕРАТУРА

1. Даниленко В. Г. Сон із дзьоба стрижа: оповідання. Львів: ЛА «Піраміда», 2007. 384 с.
2. Журба С. «Діалог книг»: палімпсестність, інтертекстуальність. *Терміносистеми сучасного літературознавства: досвід і розробки*

проблеми: науковий семінар / за ред Р. Т. Гром'яка. Тернопіль: Ред.-вид. центр ТНПУ, 2006. С. 96-105.

3. Яблонська Н.М. Постмодерністський дискурс художньої прози Володимира Даниленка. URL : <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/44992/1/%D0%94%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%D0%AF%D0%B1%D0%BB%D0%BE%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0.pdf>